

NOV ULOMAK GRČKOGA NAPISA IZ LUMBARDE NA OTOKU KORČULI.

Na brezuljku Koludrtu, koji se diže između dražica Račišća i Prvoga žala sjeverno od sela Lumbarde na otoku Korčuli, našli su seljaci Kršinići od prilike godine 1877. nekoliko ulomaka jednoga spomenika sa grčkim napisom, koji su bili uzidani u sredovječnu crkvicu sv. Ivana, što se je negda tamo nalazila. Kamenje, od kojega se je godine 1891. našao još jedan ulomak, dospjelo je posredovanjem gospode Vida Vuletića Vukasovića i Frana Radića u narodni muzej u Zagrebu. Neke od ovih ulomaka objelodaniše spomenuta dvojica¹, a ja sam cijeli spomenik objelodanio, nadopunio i rastumačio².

Vanredno važni taj spomenik iz Lumbarde ima oblik 0'69 m. široke stele, od domaćega vapnenjaka, koja je sada još 1'08 m. visoka. Dva ulomka sa popisima imena nigdje ne pristaju na glavni komad, pa je moguće, da su od drugoga kamena, na kojem se je nalazio nastavak prvoga. Napis, najstariji pisani spomenik, koji se je dosele u austro-ugarskoj monarhiji našao, sadržaje psefisma, koji uređuje imovinske prilike naseljenika jedne grčke u IV. vijeku prije Krista zasnovane naselbine, kojoj je metropola bio grčki grad Issa (Vis), a iza tih ustanova slijedi popis naseljenika, razdijeljen po dorskim phylama Dymana, Hylleja i Pamphila. Sačuvana su imena od 159 naseljenika, ali ih je moralo svakako biti znatno više od 200. Kako se je zvala naselbina, o kojoj govori kamen iz Lumbarde, nije poznato, ali ne vjerujem, da bi mogla biti istovjetna sa onom, za koju neki stari pisci³ govore, da su ju utemeljili Knidijci, a koju nazivlju Korkyra melaina (Corcyra nigra).

Kako stvar sa tim dvjema grčkim naselbinama na otoku Korčuli stoji, gdje od jedne imamo pismenu predaju, da je opstojala, a nikakvih spomenika, a od druge spomenik, koji govori o njezinu zasnovanju, a nikakvih vijesti kod starih pisaca, još je neriješeno pitanje, koje se ne može riješiti ni na temelju novoga ulomka, koji je koncem prošle godine na Koludrtu nađen i posredovanjem gospodina Frana Radića, stručnoga učitelja u Korčuli za narodni muzej kupljen. Novi ulomak (slika 4.) je na dvoje slomljena krhotina većega spomenika, 0'125 m. vis., i šir. i 0'02 m. debeo. Sačuvan je samo desni stari rub, a ne

¹ Viestnik hrv. arh. dr. V str. 97—99 (sa 3 table) i XIII str. 42—43.

² Brunšmid Die Inschriften und Münzen der griechischen Städte Dalmatiens. Abhandlungen des archaeologisch-epigraphischen Se-

minars der Universität Wien. Heft XIII. Wien 1898 str. 2—14.

³ Skymnos v. 427 i 428; Strabo VII 5, 5 str. 315; Plinius n. h. III 26(30), 152.

ne može se ni ustanoviti, koliko je kamen negda debeo bio. Kako je međutim od istoga domaćega kamena vapnenjaka, od kojega je i prijašnji spomenik, pa kako su slova istoga oblika i veličine, a kamen nađen na istomu mjestu, to mi je jako vjerojatno, da tu imademo nov ulomak onoga dijela istoga spomenika,

Sl. 4. Ulomak grčkoga napisa iz Lumbarde na Korčuli.

$\frac{2}{3}$ nar. vel.

koji je sadržavao popis naseljenika. Ni ovaj ulomak doduše nigdje ne pristaje na glavni dio prijašnjega spomenika, kao ni ona dva spomenuta sa imenima, pa to govori još više u prilog pomišljanju, da je onaj spomenik možebiti sastojao od dva kamena, od kojih je drugi sadržavao nastavak popisa naseljenika, koji na jedan kamen nije mogao da stane. Sa novim ulomkom narasao je broj sačuvanih imena naseljenika na 169, od kojih se je dakako od nekih sačuvao samo po koji ulomak slova. Sačuvala se je skoro samo druga polovica imena svake osobe po njezinu ocu, koje se je ime dodavalo u genetivu. Za Lumbardu nova su tu imena Δάμαρχος, Εὐκράτης, Κλείνας i Λυκάδας.

Napis se čita ovako:

 χ[ου]
 Ἄρι]στάρχ[ου]
 Θ]εοτίμου
 ας Κλείνας
5 Λυκάδας
 ς Δαμάρχ[ου]
 ς Διονυ[σίου]
 ς Εὐβού[λου?]
 Εὐκρά[του]
10 κτ(?)

Visina slova iznosi od prilike 13 mm., ali je slovo O, koje je posvema okruglo, mnogo manje od ostalih. Doljnji kosi potez slova K jednako je dug kao i gornji, ali ne dosiže do doljnje linije, jer se oba poteza prisastavljaju uz vertikalni nešto povrh njegove sredine. Kod slova B oba se zavojita poteza ne prisastavljaju svojim stjecištem na vertikalni potez. Karakteristično slovo Π, pa mnogo manja posve okrugla slova Θ i Ω nisu na ovom ulomku zastupana.

Dr. Josip Brunšmid.